

KloakmesterNYT

Nyhedsbrevet for autoriserede kloakmestre

Nr. 46 - marts 2025

Læs på de næste sider

Håndværkerfradraget er genindført

Læs mere på side 3

Hedder det "sokkelrende" eller "sokkelaffugter"?

Læs mere på side 6

Status på asbest-området

En del virksomheder har nu fået autorisationen, og kloakmestrene er godt med i feltet. Men der er håndværkergrupper, der stadig ikke er vågnet op til virkeligheden i 2025.

Læs mere på side 3

Spørgsmål og svar

Traditionen tro besvarer Klaus Ising Hansen et udpluk af de gode spørgsmål, vi har fået i svartjenesten siden sidst.

Læs mere fra side 10

Styr på kursusbeviser og certifikater

Det er blevet hurtigere og nemmere at få overblik over dine kompetencer. En ny funktion på

borger.dk gør det nemmere at tilgå certifikater og kursusbeviser.

Læs mere på side 2

GDPR for kloakmestre

Hvordan er regler for opbevaring af persondata? Hvor længe må eller skal du opbevare persondata om dine

ansatte, efter de er fratrådt? Er der anden lovgivning, der spiller ind?

Se mere side 2

Autorisation inden for selektiv nedrivning

Er du en af de kloakmestre, der også arbejder med nedrivning af bygninger over 250 etagemeter? Så er det nu, du skal i gang. For autorisationskravet

træder i kraft den 1. juli, og det ser ud til, at det igen er kurserne, der udfordrer - både i omfang og antal.

Se mere side 7

Ny standard for dræning af bygninger på vej (DS 436)

Den mere end 30 gamle drænnorm får en tiltrængt opdatering. Klaus Ising Hansen tager dig gennem nogle af de vigtige pointer i den nye drænstandard (436).

Læs mere om de overordnede krav til filterkriterier, kompositdræn og til rensesmuligheder og find ud af, hvorfor du ikke længere kan bruge opspolende drænrør i praksis.

Læs mere på side 4

Byggeriets
Kvalitetskontrol

Det er blevet nemt at få styr på kursusbeviser og certifikater

Det er blevet hurtigere og nemmere at få overblik over dine kompetencer. En ny funktion på borger.dk gør det nemmere at tilgå certifikater og kursusbeviser.

Du kan nu tilgå certifikater og beviser på borger.dk, og i minkompetencemappe.dk hurtigt få et overblik over, hvilke opgaver man har de nødvendige kompetencer til at udføre.

I kompetencemappen kan du ligeledes selv tilføje beviser, hvis de ikke er der i forvejen.

Hvilke beviser kan du se i kompetencemappen?

Du kan se beviser, autorisationer og godkendelser fra Styrelsen for it og læring, Færdselsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen.

Styrelsen for IT og læring

- Grundskolen 2017 og frem
- Gymnasiale uddannelser 2004 og frem
- Erhvervsskoleuddannelser maj 2021 og frem
- FGU uddannelser oktober 2021 og frem
- AMU-kurser fra 1990 og frem

Færdselsstyrelsen

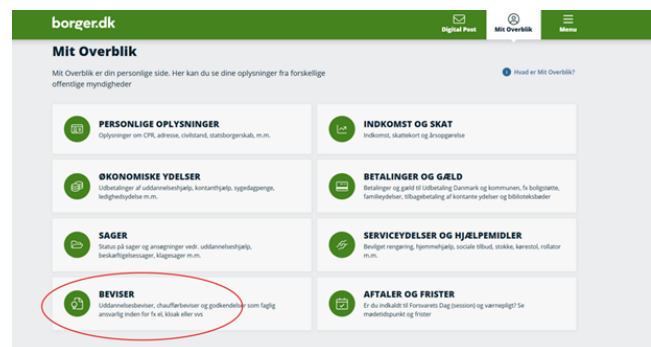
- Særtransportassistance
- Chaufføruddannelsesbevis
- Varebilschaufføruddannelsesbevis
- Chaufførkort

Sikkerhedsstyrelsen

- Godkendelser som fagligt ansvarlig inden for kloak, el, vvs og asbest

Her finder du certifikaterne

Gå på borger.dk og log på "Mit overblik" med MitID. Klik derefter på "beviser" for at tilgå dine kursusbeviser og certifikater m.v.

Hvordan er reglerne for opbevaring af persondata (GDPR)?

Autoriserede virksomheder skal opbevare deres KLS inkl. registreringer og dokumentation i mindst fem år efter arbejdets udførelse. Det gælder også dokumentation for medarbejderes kvalifikationer.

Men hvordan man håndterer dette krav samtidig med overholdelse af persondatalovgivningens regler for sletning af persondata for medarbejdere, der ikke længere er ansat? Lovgivningen foreskriver, at virksomheden skal have et gyldigt juridisk grundlag for at opbevare oplysningerne. Det er tilfældet i følgende situationer:

- Retlig forpligtelse, fx hvis virksomheden er forpligtet til at dokumentere medarbejderens kompetencer af hensyn til myndighedskrav

- Legitime interesser, fx hvis virksomheden har en saglig grund til at opbevare oplysningerne, fx for at kunne bekræfte medarbejderens tidligere kvalifikationer ved klager
- Samtykke, fx hvis medarbejderen har givet skriftligt samtykke til, at virksomheden må beholde dokumenterne.

Personoplysninger må ikke opbevares længere end nødvendigt. Virksomheden bør fastsætte en opbevaringsperiode, der er rimelig i forhold til formålet.

En tommelfingerregel er, at de fleste oplysninger om fratrådte medarbejdere bør slettes senest efter 5 år, medmindre der er en særlig grund til længere opbevaring (fx lovkrav).

Håndværkerfradraget genindføres

Håndværkerfradraget er blevet genindført pr. 1. januar 2025, og kloakmestrenes kunder kan nu få håndværkerfradrag for visse afløbsinstallationer.

Håndværkerfradraget er op til 8.600 kr. pr. voksen person i husstanden i 2025. Kun arbejds løn kan trækkes fra, materialer kan ikke.

Følgende kloakarbejder er omfattet:

- Kloakarbejder på egen grund
- Udskiftning af kloakrør
- Fornyelse og etablering af dræn
- Udskiftning og etablering af opsamlings tank
- Nedsivningsanlæg
- Minirensningsanlæg
- Rodzoneanlæg
- Højvandslukker
- Regnvandsfaskiner

For at dine kunder kan få håndværkerfradraget, skal fakturaen opfylde en række krav:

- Kundens navn og virksomhedens cvr-nummer
- Adressen, hvor arbejdet er udført
- Dato, hvornår arbejdet er udført
- Beskrivelse af det udførte arbejde
- Udgift til arbejds løn
- Udgift til materialer, kørsel mv.

Det er endnu ikke muligt at indtaste håndværkerfradrag i "TastSelv" til SKAT, men det skulle blive muligt i løbet af marts.

Du kan læse mere om håndværkerfradraget på SKAT's hjemmeside

Sådan går det med asbestautorisationerne

I den skrivende stund (den 24. marts) er der 686 autoriserede virksomheder i autorisationsregistret, der har asbestautorisation.

Ca. 30% er kloakmestre.

Vi er glade for, at så mange af jer har lyttet til vores opfordring om at få en asbestautorisation. Kloakmestrene er godt repræsenteret blandt virksomhederne, der har valgt at få autorisation. Flertallet er tømrere, og så er nedriverne også godt med, når det handler om asbestautorisationen - for de kan ikke rive noget ned, hvis ikke de har autorisationen.

Der er stadig nogle, der sover tornerosesøvn

Der er stadig grupper af håndværkere, der halter bag efter. Især murere og VVS'ere er ikke vågnet op endnu. Vi har mødt ca. 3000 håndværkere fra forskellige virksomheder landet over. Ud af dem, har der måske kun være to håndfulde VVS'ere og 4 håndfulde murere. Det er alt for få i forhold til hvor udbredt asbest er inden for deres arbejdsområder.

Hvad betyder det for dig?

Har der været andre håndværkere inde og arbejde på byggepladsen før dig, er du nødt til at forholde dig til risikoen. Hvis du overtager en byggeplads i et ældre hus (før 1990) efter en anden, der i uvidenhed - fx pga manglende autorisation - har forurenset pladsen med asbeststøv, overtager du rengøringsforpligtelsen, hvis du kommer ind og arbejder videre.

Derfor er det vigtigt, at du beder bygherren om dokumentation for, at der ikke findes asbeststøv på byggepladsen - fx bevis for, at der er gjort rent og området er frigivet efter prøvetagning og analyse, eller hvis forundersøgelsen viste, at der ikke var asbest til stede fra starten. Er der asbeststøv i arbejdsområdet, skal du og dine folk bruge værnemidler, have den fornødne uddannelse og de krævede hygiejneforanstaltninger til rådighed på pladsen.

I nyere huse og ved nybyggeri skal du ikke frygte asbest.

Ny standard for dræning af bygværker på vej (DS 436)

Drænnormen DS 436 er fra 1993 og dermed over 30 år gammel. Normen er forældet og har i årevis trængt til opdatering. I begyndelsen af 2024 nedsatte man en arbejdsgruppe i regi af Dansk Standards Standardiseringsudvalg DS S-315. Opgaven var at udarbejde et forslag til en opdateret drænstandard.

Arbejdsgruppen under DS S-315 færdiggjorde forslaget til ny drænstandard i efteråret 2024. Derefter blev forslaget sendt i høring fra november 2024 frem til 1. februar 2025.

I denne artikel beskriver vi de *forventede* kommende krav til den opdaterede standard, som kommer til at hedde DS 436:2025, Dræning af bygværker.

Drænstandardens overordnede krav

Drænstandarden er en del af Bygningsreglementet, og gælder for bortskaffelse af drænvand ved bygninger og for andre bygværker i jord såsom tunneler,

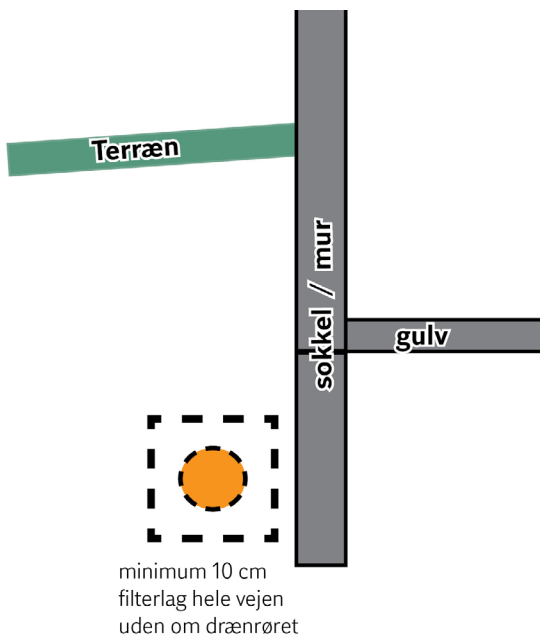
kanaler, støttemure, jordbygværker m.v.

Afløbsvand fra omfangsdræn ved kloakerede bygninger må tilsluttes ejendommens afløbssystem, og derfra ledes videre til det offentlige kloaksystem.

I separatkloakerede områder skal dræn tilsluttes regnvandssystemet, og i fælleskloakerede områder skal dræn tilsluttes regnvandsdelen på grunden. Afledning af drænvand fra et omfangsdræn kræver en forudgående tilladelse hos kommunen. Det gælder, uanset om drænvandet tilsluttes offentligt kloaksystem, nedsives i faskine, eller udledes til dræn og vandløb m.v.

Filterkriterierne for filterlaget ved enfamiliehuse og rækkehuse lempes

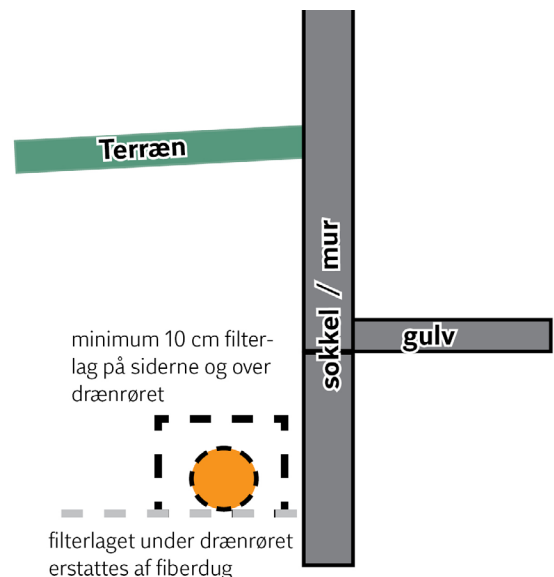
Filterkriterierne for det 100 mm tykke filterlag, der skal placeres rundt om drænrøret, bliver nu mere simple, og tilpasses den praksis, der i forvejen er i kloakbranchen.

Simple filterkriterier for omfangsdræn ved enfamiliehuse, rækkehuse og lignende

Leret jord: Vasket filtergrus, størrelse maks. 4 mm

Sandet jord: Vaskede perlesten, kornstørrelse 2-8 mm

Hvis man ikke ønsker filterunderlag under drænet

- fx ved høj grundvandstand - bliver det tilladt at erstatte det 100 mm tykke filterlag under drænrøret med en udlagt fiberdug i bunden af renden.

Kravene til brug af kompositdræn skærpes

Kompositdræn er drænrør der typisk er omviklet af en fiberdug. Mange års erfaring viser, at denne dræntype over tid ofte stopper til og dræneffekten efterhånden bliver meget ringe eller forsvinder helt.

Derfor tillades kompositdræn ikke længere som omfangsdræn ved bygninger, medmindre det specifikt er dokumenteret, at fiberdugen har den forventede filtereffekt i forhold til den eksisterende jord på den lokalitet der aktuelt skal drænes.

Opspoledede drænrør til omfangsdræn bør ikke længere anvendes i praksis

Drænrør skal lægges med et ensartet fald (mireret) på 3-5 ‰, dvs. drænrøret skal lægges uden lunger.

Alle praktikere ved at opspolede drænrør er næsten umulige at lægge mireret med et ensartet fald og

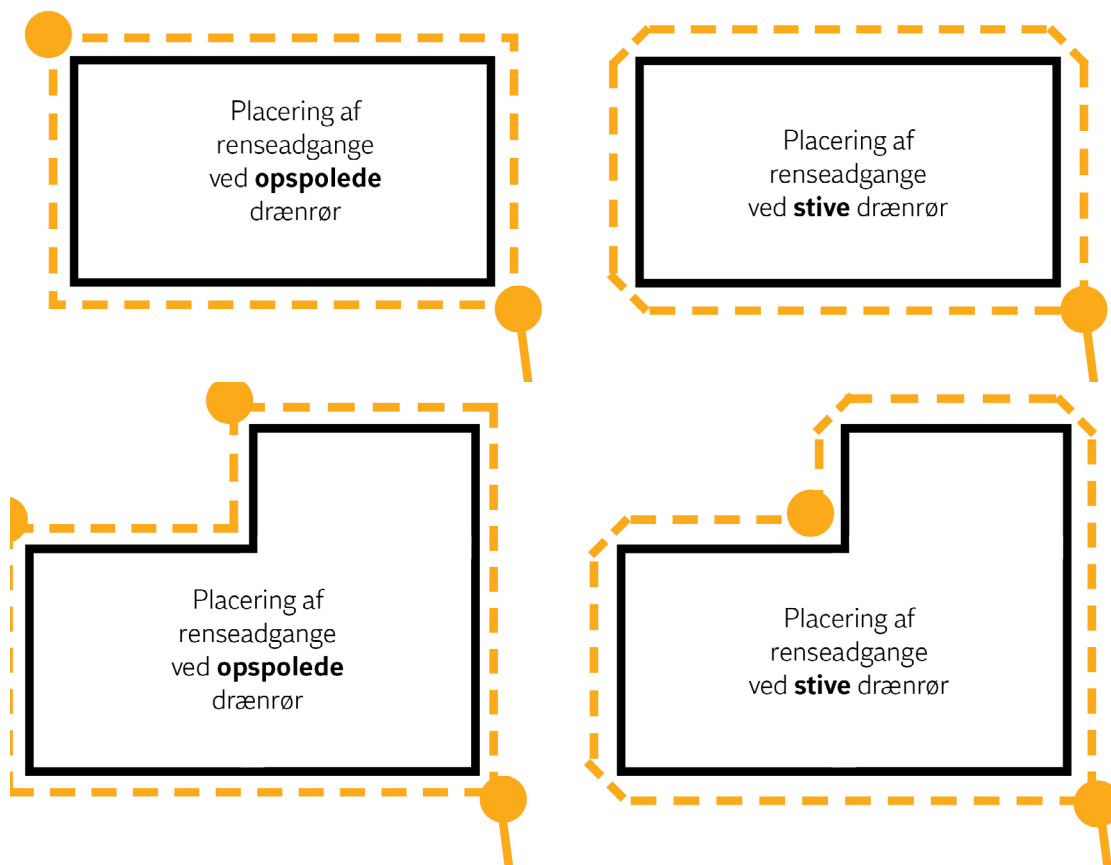
uden lunger. Der bør derfor fremover kun anvendes stive drænrør, som kan lægges mireret på samme måde som almindelige kloakrør.

Krav til rensemuligheder ved omfangsdræn

Hvis der på trods af ovenstående alligevel er nogen, der mener, at de kan lægge opspolede drænrør mireret, skal man være også opmærksom på kravene til rensemuligheder.

Opspoledede drænrør skal lægges så alle retningsændringer kan nås (og renses) fra en brønd.

Ved lægning af stive drænrør med brug af præfabrikerede bøjninger, med et lige rørstykke mellem bøjningerne rundt om hjørner, er det muligt at spule drænrørene uden rensebrønd på hvert knæpunkt. Der kan derfor typisk spares en rensebrønd ved brug af stive drænrør, se skitser herunder.

Ved spuling gennem bøjninger i stive 80 mm drænrør, anbefaler vi, at bruge spuleslanger med en dimension på 20-30 mm og korte spulehoveder, der ikke er længere end ca. 100 mm.

Drænstandarden - fortsat...

Drænstandarden kræver, at dræn sikres permanent drift

Afledning af vand fra drænsystemet til en afløbsinstallation skal sikres permanente driftsmuligheder. Det betyder, at afløbet for drænvand aldrig må bremses eller blokeres. Endvidere må opstuvning i kloaksystemet ikke kunne medføre forurening af

drænsystemet. I dag regnes højeste opstemningsniveau i hovedkloaksystemet de fleste steder som lig med terræn ved stikledningens tilslutning til hovedkloaksystemet. Det betyder, at dræn omkring bygninger, der er placeret under højeste opstemningsniveau, altid skal pumpes, inden det tilsluttes det offentlige kloaksystem.

Hedder det sokkelrende, eller hedder det sokkelaffugter?

Vi oplever ind i mellem, at der er tvivl om navnet på disse render, og at navnene tit bruges i flæng i kloakbranchen.

Sokkelrende er efter vores opfattelse det korrekte navn, når man ser på formålet med renderen. Forklaringen er, at formålet med en sokkelrende er at adskille den øverste del (ca. 15 cm) af soklen fra den omgivende jord ved niveaufri adgang til bygninger og på den måde holde soklen tør for jordfugt. Derudover tjener en sokkelrende også det formål at beskytte facaden mod opsprøjt under regnskyl. Den har således ikke til formål at affugte sokler, der er blevet fugtige. Den skal hindre, at det sker.

Krav til udformning af sokkelrende, tæt eller utæt bund

Dansk Standard har i 2024 udgivet et tillæg til DS 432, Afløbsinstallationer med følgende fortolkning af hvordan reglerne skal forstås:

- Sokkelrender som tilføres regnvand fra facader fra bygninger med facadehøjder på op til 6 meter kan udføres uden tæt bund
- Sokkelrender som modtager regnvand fra facader fra bygninger med facadehøjder over 6 meter udføres tætte og med afløb. Afløbet føres til nedsivning på grunden eller til regnvandssystemet via sandfangsbrønd.

Der må ikke tilføres andet regnvand end vand fra facader til sokkelrender.

Hvis der tilføres andet vand end facadevand til renderen, fx fra omgivende terræn eller tagvand, er renderen udover at fungere som sokkelrende også en afløbsrende. Det betyder at sokkelrenderen også skal opfylde funktionskravene til afløbsrender.

Der findes os bekendt ingen sokkelrender, hvor der ligger dokumentation for, at kravene til afløbsrende er opfyldt. Derfor må der kun ledes vand fra facader til sokkelrender.

River du bygninger ned?

Er du en af de kloakmestre eller entreprenører, der nedriver og fjerner hele bygninger over 250 etagemeter - fx staldbygninger? Så er det nu, du skal rykke, hvis du vil fortsætte den del af din forretning efter den 1. juli 2025.

Du skal ikke tøve - for det er allerede svært at nå i mål - inden autorisationskravet træder i kraft. Nedrivningsautorisationen sorterer under Miljøstyrelsen. For dem er det at håndtere og administrere en autorisationsordning en ny og anderledes opgave. De har været i gang med at etablere området gennem de seneste måneder, hvorfor der ikke har været så meget at fortælle før nu.

Det giver selvfølgelig lidt mere pres på opstarten, da det nu igen betyder, at der sandsynligvis bliver flaskehalsproblematikker ift. at få autorisationen i hus, inden autorisationen er et krav den 1. juli 2025.

Vi er klar til at lave certificeringsaftalerne

Har du ikke allerede tegnet certificeringsaftalen med os, og ønsker du at få en autorisation inden for selektiv nedrivning, er det tid til at gøre det nu. Du laver certificeringsaftalen på vores hjemmeside: Bliv kunde - Byggeriets Kvalitetskontrol

Har du i forvejen en kloak- eller asbestautorisation hos os, koster det ikke ret meget at få selektiv nedrivning tilknyttet som ekstra område.

Normalt koster det en forhåndsgodkendelse af dit nedrivnings-KLS (1.850,- + moms), og hvis auditbesøg kan lægges samtidigt med din kloak og/eller asbestaudit, koster besøget kun 500,- kr. + moms per ekstra område, når vi i forvejen er ude på audit hos dig, og det er samme auditor, der kan klare alle områderne. Og så alligevel ikke helt, *for vi kører det samme tilbud på selektiv nedrivning, som vi kører på asbestområdet – og for begge områder gælder tilbuddet frem til den 1. juli 2025.*

Vores kampagnetilbud er forlænget og udvidet

Intro-kampagnen på asbestautorisationen er forlænget, så den ikke udløb den 1. marts, men fortsætter indtil 1. juli 2025.

Tilbuddet indeholder:

- Indmeldelse
- KLS
- Forhåndsgodkendelse af KLS
- Første auditbesøg

Det hele for kun 1.995,- + moms.

Og vi har udvidet tilbuddet, så du også får selektiv nedrivning til samme lave pris.

Her får du også det samme som ovenfor for kun 1.995,- + moms.

Disse tilbud kan ikke kombineres med de sædvanlige rabatter.

Laver du fuldstændig nedrivning af bygninger, og har du ikke asbest autorisationen endnu, så får du brug for at få begge autorisationer.

KLS til selektiv nedrivning

Vi er klar med det ny KLS til nedrivningsområdet. Ja faktisk er vi klar med to! Hvis du kun skal søge autorisationen for selektiv nedrivning, har vi et KLS til det. Skal du både søge autorisation inden for asbestområdet og selektiv nedrivning, har vi også udarbejdet en kombinations-KLS, der dækker begge autorisationsområder.

KLS'erne er lavet på samme måde, som for vore øvrige autorisationsområder. De er lavet i word-format. Lige til at hente og udfylde. Når du har udfyldt det valgte KLS, skal du bare sende det retur til forhåndsgodkendelse på vores e-mail:

bk@byggekvatitet.dk.

Nedrivning - fortsat...

Regelgrundlaget

Der er to bekendtgørelser knyttet til området, som du med fordel kan sætte dig ind i, hvis du ikke allerede har gjort det.

- [Bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde](#)
- [Bekendtgørelse om uddannelse til miljø- og ressourcekoordinator og ressourceansvarlig](#)

Uddannelseskrav

Lige som på asbestautorisationen er der også knyttet uddannelseskrav til autorisationen for selektiv nedrivning. Den krævede uddannelse er mere omfattende end til asbestområdet.

For at få autorisation til selektiv nedrivning, skal virksomheden have en resurseansvarlig ansat. Den resurseansvarlige har samme rolle, som den fagligt ansvarlige på de andre autorisationsområder.

Uddannelsen til ressourceansvarlig består af en række AMU-kurser, der tilsammen har en varighed på 35 kursusdage – svarende til 7 uger på AMU-kursus.

På nuværende tidspunkt er det kun Learnmark i Horsens, der udbyder kursusforløbet.

Vi har været i kontakt med Learnmark for at høre mere om kursusforløbet. De fortæller, at forløbene hurtigt bliver fyldt op – typisk i løbet af en uge – så hvis du skal på uddannelse, og ser, at der er ledige pladser, vil vi anbefale, at du melder dig til med det samme.

Efter den 1. juli må du ikke rive bygninger ned, der er over 250 etagemeter, hvis du ikke har autorisationen i hus. Og det er allerede tvivlsomt, om du kan nå at have en mand på kursus, som kan nå at blive færdig inden sommerferien. Så det handler formentlig om at blive klar inden vinter, hvis ikke der udbydes ekstra kursusforløb.

Du kan se en mere detaljeret modulplan for de syv uger her: [Resurseansvarlig_Hold_2.pdf](#)

Har du nogle af kurserne i forvejen – fx 4-dages kurset i sikker arbejde med asbest, så skal du selvfølgelig ikke tage det samme kursus igen.

Det samme gælder, hvis du har kursusbeviser for andre af de AMU-kurser, som indgår i kursusforløbet.

Vi har i den seneste tid snakket med en del nedrivere, som er frustrerede over det lange kursusforløb, og har svært ved at rive 6-7 uger ud af kalenderen for at tage på kursus i Horsens.

Til dem har vi sagt, at man muligvis kan strække uddannelsesforløbet ud over en længere periode, ved at tage nogle af de enkelte AMU-kurser lokalt, og så efterfølgende få merit for dem i det samlede forløb. Det kunne fx være kurser som:

- 4-dages kurset i asbestarbejde
- 3-dageskurset i konflikthåndtering og grundlæggende kommunikation
- 3-dages kurset i Nedrivning – Bly, PCB og lign.
- 3-dageskurset i projektledelse
- og andre.....

Nogle af disse kurser udbydes også på andre skoler landet over. Bruger man den model, vil kursusforløbet givetvis strække sig over en noget længere periode – og det vil betyde, at der går længere tid, inden autorisationen er i hus, og dermed vil det også udskyde tidspunktet for, hvornår du kan arbejde med nedrivning af bygninger over 250 etagemeter.

Er du i tvivl om uddannelseskravene, din mulighed for merit eller mulighederne for økonomisk støtte til kursusdeltagelsen, skal du kontakte [Learnmark i Horsens](#).

Nedrivning - fortsat...

Sådan bliver du autoriseret

Har du i forvejen lige været igennem et autorisationsforløb på asbestområdet, ved du allerede, hvad processen består af. De eneste forskelle er, at uddannelsesforløbet er længere og autorisationen ligger under Miljøstyrelsen i stedet for Sikkerhedsstyrelsen.

Vi har været i kontakt med Miljøstyrelsen, der fortæller, at det endnu ikke er muligt at ansøge om autorisationen eller om godkendelse af den ressourcansvarlige, da de ikke har systemerne helt på plads endnu.

Miljøstyrelsen anbefaler, at du går i gang med de dele af processen, som er mulige nu, dvs.:

1. Tilmelding til kontrolinstans
2. Forhåndsgodkendelse af KLS
3. Tilmelding/deltagelse i kursus.

Så kan du følge op med ansøgningerne til Miljøstyrelsen, som formentlig er klar til ansøgningerne, inden du er færdig med kursusforløbet.

Bygherren skal også have uddannelse

I et autorisationskrævende nedrivningsprojekt er det ikke kun nedriveren, der skal have kursus. Bygherren skal også stille en miljø- og resursekoordinator til rådighed under nedrivningsprocessen. Miljø- og resursekoordinatoren skal have et 5-dages AMU-kursus.

I mange nedrivningsprojekter må vi forvente, at bygherren ikke selv kan stille en miljø- og resursekoordinator til rådighed i nedrivningsprojektet.

For nedrivningsvirksomhederne kan der derfor være en ekstra forretningsmulighed i at have uddannede miljø- og resursekoordinatorer, som bygherrer kan leje ind til nedrivningsprojekter, som nedrives af andre.

Overvejer du den forretningsidé, kan du læse mere om kurset her:

[Nedrivning - Miljø og Resursekoordinator](#)

Hvad er selektiv nedrivning?

Begrebet selektiv nedrivning er et udtryk, der har været kendt siden 1990'erne. Udtrykket er bla. brugt i flere projekter ved nedrivning af statslige bygninger, hvor der har været fokus på øget nyttiggørelse, genbrug og genanvendelse af byggeaffald.

I alle tilfælde skal begrebet "selektiv nedrivning" forstås som en nedrivning, hvor bygningernes materialer sorteres under nedrivningen. Altså en omvendt byggeproces hvor bygningen demonteres og skilles ad på byggepladsen med henblik på størst mulige udnyttelse og recirkulering af materialerne.

Selektiv nedrivning gennemføres i flg. faser:

1. Afbrydelse af forsynings- og afløbsledninger
2. Udtagning af løst inventar, løse materialer og andre effekter
3. Miljøsanering
4. Udsortering af ikke-bærende konstruktioner, lofter, gulvbelægninger, døre, vinduer mm.
5. Nedrivning af bærende konstruktioner
6. Opbrydning af fundamenter og terrændæk

Rækkefølgen kan kun fraviges, såfremt det ikke forringer mulighederne for sortering i fraktioner, eller forringer muligheden for udsortering af miljøskadelige stoffer.

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Spørgsmål: Dræn fra 1968 ført til "køkkenbrønd"?

En kloakmester kontakter os med et spørgsmål vedr. et omfangsdræn ved en murmestervilla fra 1968. Omfangsdrænet er tilsluttet en ø 300 mm sandfangsbrønd af beton, hvor der også er tilsluttet afløb fra en køkkenvask og et tagnedløb.

Køberne har konstateret opfugtning af husets ydervæg ved sandfangsbrønden. Det skyldes at vandlåsen på sandfangsbrønden er knækket så vandet løber ud og står ind mod husets fundament. Køberne har meldt forholdet til deres udvidede ejerskifteforsikring som også dækker ulovlige forhold.

Forsikringsselskabet har tilbudt at betale for en udskiftning af den defekte sandfangsbrønd til en ny sandfangsbrønd. Kloakmesteren er godt klar over, at det i dag ikke er tilladt at tilslutte køkkenafløb til en sandfangsbrønd, og slet ikke når der også er tilført omfangsdræn til sandfangsbrønden.

Men hvordan var reglerne i 1968 på husets opførelses-tidspunkt?

Kloakmesteren spørger videre om det er lovligt bare at udskifte den gamle sandfangsbrønd men en ny, så der fortsat ledes køkkenafløb til samme brønd som drænvand og tagvand?

Svar:

I 1968 var Forskrifter vedrørende afløb fra ejendomme (Afløbsregulativet) gældende, og heraf fremgår følgende af § 39 stk. 7. Afløb fra omfangsdræn bør almindeligvis føres til pumpebrønd og ikke direkte til afløbssystemet, idet opstemning i gadekloakkerne og forstoppelser i ejendommens afløbsledninger kan bevirke, at kloakvand trænger ind i drænledningerne.

Hvor der efter myndighedernes skøn kan gives tilladelse til direkte afledning uden pumpning, skal omfangsdrænet være beliggende over en af myndighederne fastsat højeste opstemningshøjde i gadekloakken, dog mindst 30 cm over gadekloakkens top.

En sådan direkte tilslutning uden pumpning skal ske til enten en nedgangsbrønd gennem en U-vandlås af glaseret ler, eller til en nedløbsbrønd med regnvandstilløb. Drænets tilslutning skal ligge mindst 20 cm over henholdsvis vandspejlet i nedløbsbrønden og bundløbet i nedgangsbrønden.

Det kan således konstateres, at det heller ikke ved husets opførelse i 1968 var tilladt at føre afløb fra omfangsdræn til en køkkenbrønd. Det betyder at installationen reelt har været ulovligt i hele tiden siden 1968. Hvis forsikringen dækker ulovlige forhold bør dækningen omfatte udskiftning og udførelse efter nugældende regler i DS 432:2020.

Spørgsmål: Vi har læst, at AMU-Vest i Esbjerg er gået konkurs. Hvor kan os, der bor i det sydjyske så få en kloakmesteruddannelse?

Svar:

Personer, der bor i det Sydjyske, kan tage kloakmesteruddannelsen hos EUC Syd i Haderslev.

Det er korrekt. AMU-Vest i Esbjerg gik desværre konkurs kort før jul 2024, og det efterlader selvfølgelig et hul i uddannelsesudbuddet i det Syd- og vestjyske for dem, der gerne vil uddanne sig til kloakmester.

EUC Syd i Haderslev søgte kort efter AMU-Vest's konkurs om godkendelse hos Sikkerhedsstyrelsen til at gennemføre kloakmestereksamen.

EUC Syd er i forvejen godkendt til at gennemføre de relevante kloakkurser, så den del var i forvejen på plads. EUC Syd blev den 23. januar 2025 også godkendt af Sikkerhedsstyrelsen til at gennemføre kloakmestereksamen. Det var dog så sent, at EUC-Syd ikke når at gennemføre kloakmestereksamen i 2025. Men EUC-Syd er nu klar til at udbyde kloakmesterkurserne så kloakmestereksamen kan tages på EUC-Syd i Haderslev i 2026.

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Svar om AMU-Vest konkurs - fortsat...

Det betyder, at alle der bor i det syd- og vestjyske fremover kan tage alle de relevante kloakkurser og tillige i 2026 gå op til kloakmestereksamen hos EUC Syd i Haderslev.

Som bonusinfo kan det oplyses, at Kim Jessen der gennem mange år har været ansat på AMU-Vest i Esbjerg som underviser på kloakmesterkurser, nu er ansat på EUC-Syd og er klar til at undervise et nyt hold kommende kloakmestre, så de kan gå op til kloakmestereksamen i 2026.

Spørgsmål: Må vi skifte gulvafløb i et badeværelse uden asbestautorisation?

Svar:

Det er korrekt at man i nogen situationer mødes af kravet om autorisation til fjernelse af asbestholdige materialer, når man arbejder i ældre huse fra før 1990. Det skyldes, at der tidligere var asbest i det fliseklæb man brugte til at lime gulv- og vægfliser fast med.

Der er dog en undtagelse i kravet om autorisation i forbindelse fjernelse af asbestholdige materialer. Hvis arbejdet er kortvarigt og af mindre karakter, som fx fjernelse af et par enkelte fliser, er det tilladt at udføre arbejdet uden asbestautorisation.

Udskiftning af et enkelt gulvafløb som er kortvarigt og hvor der kun fjernes et par fliser anser vi ikke som autorisationskrævende.

Sagen stiller sig dog anderledes, hvis der tales om renovering af et badeværelse, hvor mere end enkelte fliser fjernes.

Man har dog stadig *undersøgelsespligt* jvf. Asbestbekendtgørelsens §10, *hvis der er den mindste mistanke* om asbestforekomst. Og den mistanke har man, hvis der er tale om et ældre hus. Viser undersøgelsen, at der er asbest, skal arbejdet udføres efter reglerne i Asbestbekendtgørelsen. Det samme gælder, hvis du undlader at foretage forundersøgelsen.

Det betyder i praksis, at man skal forhindre spredning af asbeststøv efter alle forskrifter, og den der udfører arbejdet skal bruge korrekte værnemidler. Hvis det

er nødvendigt at bruge skærende redskaber eller hugge fliserne op for at skifte afløbet, så arbejdet bliver støvende, skal man have autorisation. Også selv om arbejdet har mindre karakter. Det kræver ikke autorisation, hvis der kun er tale om at bore huller og lignende små indgreb. Men man skal stadig sørge ikke at sprede støv, og at området er rengjort og asbestfrit, inden det forlades.

[Du kan læse asbestbekendtgørelsen her.](#)

Samtidig er det et krav, at den der udfører arbejdet har et 4-dages AMU-kursus i sikker arbejder med asbest, hvis arbejdet foregår indendørs. Det er et krav, også selv om arbejdet er kortvarigt og af mindre karakter - og dermed undtaget autorisationskrav.

[Se kravene til asbestuddannelse her.](#)

Hvis man har behov for mere viden om asbest og autorisationen, har vi oprettet et lille afsnit på vores hjemmeside, hvor du kan få svar på de mest almindelige spørgsmål vedr. asbest. [Det findes her.](#)

Har du som læser behov for at høre mere om asbestautorisationen, er du velkommen til at ringe til os på 72 16 01 10. Vi hjælper dig så godt vi kan.

Du kan også kontakte Byggeriets Arbejdsmiljøbus, hvis du står i en konkret situation, og har behov for vejledning. Bam-Bus er en konsulenttjeneste, som organisationerne DI, 3F, Dansk Håndværk og mange flere står bag. De kan hjælpe dig med svar på spørgsmål vedr. asbest. Se mere på www.bam-bus.dk

Vi får dagligt adskillige henvendelser med spørgsmål indenfor kloakområdet. Herunder er gengivet nogle spørgsmål og svar, som kan have generel interesse for kloakmestre.

Spørgsmål: Kan en kommune trække en tidligere udstedt tilladelse tilbage?

Jeg er aut. kloakmester, og har en kunde, som pt. har en kommunal tilladelse tilbage fra 1967 til afledning af drænvand fra husets omfangsdræn til det offentlige kloaksystem. Nu vil kommunen trække den gamle tilladelse tilbage, så kunden ikke længere må aflede sit drænvand til det offentlige kloaksystem. Må kommunen uden videre det?

Svar:

Forholdet om afledning af afløbsvand til offentligt kloaksystem reguleres primært af Miljøbeskyttelsesloven, Spildevandsbekendtgørelsen samt kommunens spildevandsplan.

Tilladelser til afledning til kloaksystemet udstedes normalt med nogle vilkår, som skal overholdes. Hvis disse vilkår ikke opfyldes, kan kommunen i visse tilfælde trække tilladelsen tilbage eller kræve ændringer i afledningsforholdene.

Spørgsmål: Kræver det autorisation som kloakmester at sætte en sokkelrende?

Jeg arbejder på et større byggeri, hvor der er et firma i gang med at sætte sokkelrender langs den nyopførte bygning. Firmaet har ikke autorisation som kloakmester, er det lovligt?

Svar:

Hvis sokkelrenderne sættes ved bygninger med en facadehøjde under 6 meter, og sokkelrenderne er uden tæt

Derudover kan tilladelser tilbagekaldes, hvis der foreligger nye oplysninger om miljøforhold, der nødvendiggør en ændring i afledningsforholdene, eller hvis der er behov for at beskytte miljøet eller folkesundheden.

Kommunen skal dog følge almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitetsprincippet og partshøringsregler, før de træffer en sådan afgørelse.

Når en kommunal forvaltning ønsker at omgøre tidligere afgørelser (tidligere udstedt tilladelse), skal der meget tungtvejende grunde til, før en forvaltning kan ændre en allerede truffet afgørelse til skade for borgeren. Omgørelser bør kun komme på tale når der er risiko for sikkerhed og sundhed.

Hvis ikke nogle af ovenstående regler er anvendelige for tilbagekaldelse, mener vi ikke, at en tidligere udstedt tilslutningstilladelse af et bygningsdræn til offentligt kloaksystem kan trækkes tilbage.

bund, så facadevandet blot siver gennem renderne og videre ned i undergrunden, må arbejdet udføres uden kloakautorisation.

Sagen stiller sig dog anderledes, hvis sokkelrenderne er med tæt bund og afløbene fra renderne tilsluttes regnvandssystemet. I den situation er der tale om en afløbsinstallation, og firmaet der udfører arbejdet skal have autorisation som kloakmester.

